

Psychosomatische Erkrankungen

Tringer László

Prof. emeritus

Geschichte

- Altertum - Mittelalter
- Virchow: Zellpathologie
- Freud: unbewusste seelische Funktionen
- Heinroth, Jacobi: Verfasser des Begriffs

Az irányzat kibontakozása

- Holisztikus nézőpont
- Belgyógyászati irányból (Acad. Ps. Med.)
- Pszichiátriai irányból (Psychosom. Soc.)
- „Psychosomatische Medizin und Psychotherapie”

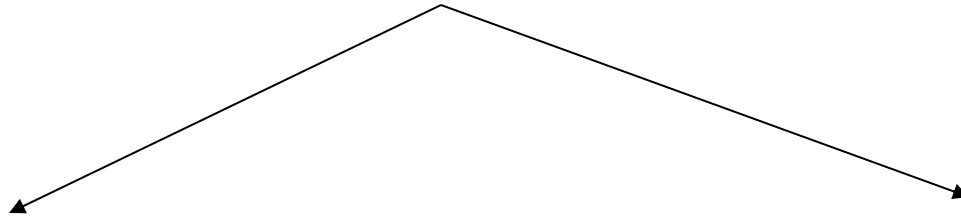
Elméleti háttér

- Pszichoanalízis
  - Freud: konverzió
  - Ferenczi: tudattalan konfliktusok, vegetatívum
  - Franz Alexander: elfojtás, vegetatív rendszer
- Alexithymia
  - Szimbólumképzés és fantázia gyengesége
  - Képtelenség az emóciók verbalizálására
  - Regresszió
  - Személyiség-zavar

Elméleti háttér II.

- Tanuláselmélet
  - Vegetatív kondicionálás
- Stress elmélet
  - Krónikus stress – kimerülés (információ-túlkínálat)
  - Szervrendszeri vulnerabilitás
- Magatartás-orvostan

Pszichoszomatikus betegségek általános jellemzése

- Alexithymia

- (Sifneos, 1967)

- Kognitív vulnerabilitás

- (Tringer, 1999)

Egészségügyi szolgáltatás igénybevételét növelő pszichiátriai problémák

- Kognitív működések zavara
- Emocionális zavarok(szorongás, depresszió)
- Alkohollal kapcsolatos problémák
- Szomatizációs zavarok

Savoca, 1999.

Pszichiátriai sürgősséget igénybe vevők (USA)

- Férfiak és nők száma 50-50%
- Öngyilkossági probléma 20 %
- Violens magatartás 10 %
- További kórházi kezelés szükséges 40%

Belgyógyászati betegek pszichopatológiai dimenziói

- Demoralizáció („feladási komplex”, Frank)
- Anhedonia
- Autonóm idegrendszeri szorongás
- Szomatizáció
- Szomorúság, bánat

Clarke et al. 2001.

312 beteg, rejtett vonások analízise

Fontosabb epidemiológiai adatok

Összefoglaló irodalom:

Rajna et al. 2001.

Ischaemiás szívbetegség

- A típusú személyiség
  - Problémák megoldása aktivitásban
  - Kompetitivitás – vetélkedő szellem
  - Hosztilitás – agresszivitás
  - Időnyomás
- Egyéb magatartási rizikótényezők
  - Dohányzás, alkohol
  - Mozgáshiány, túltápláltság

Magasvérnyomás

- Agresszív impulzusok kifejezésének képtelensége
- Idült stressz – magatartásban nem jelenik meg - vegetatívum

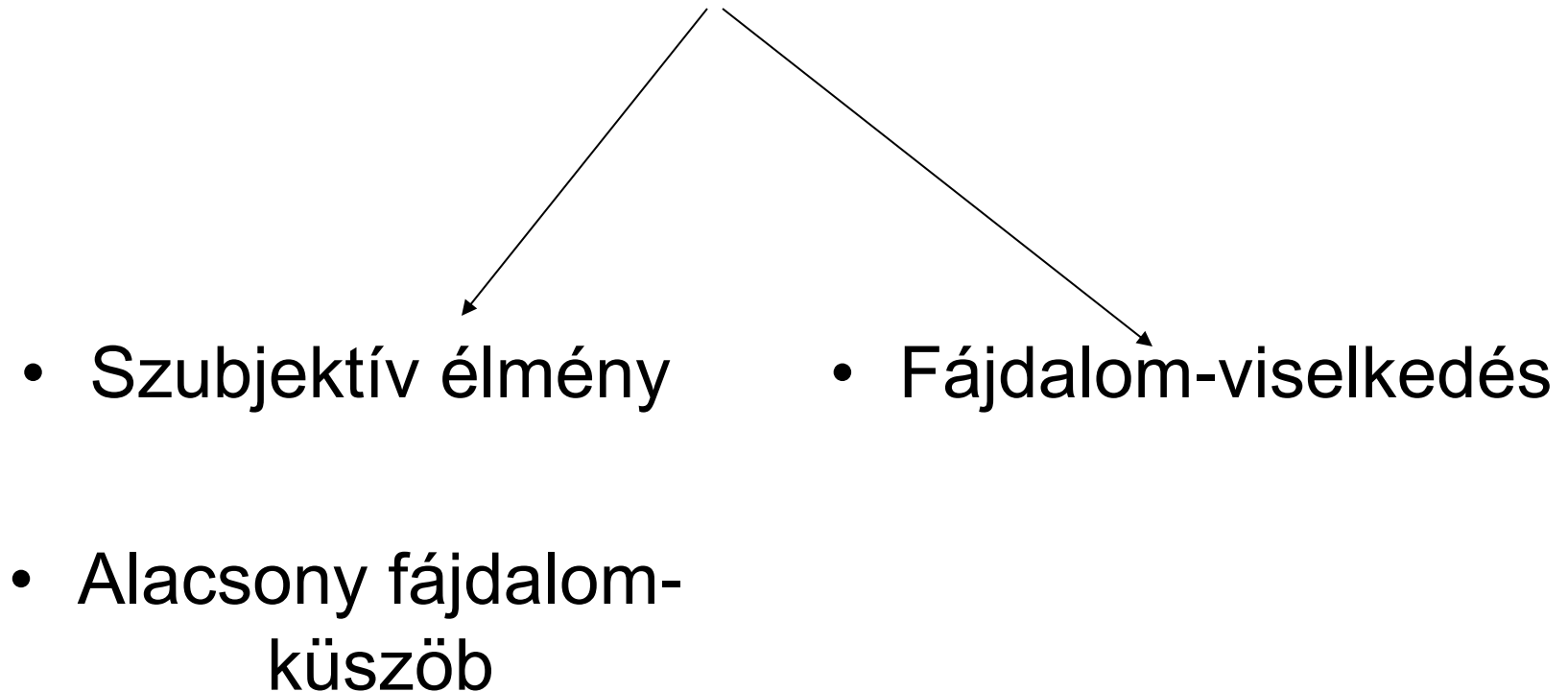
DaCosta szindróma

- Sajátos pánikroham „szívpánik”
- Nem szív eredetű mellkasi fájdalom
- Ingerlékenység, fáradékonyság, ájulásérzések

Nem kardiális mellkasi fájdalom

Változó	Kontroll	NKMF
Neuroticizmus	3,44	4,63
Szorongás	5,44	7,42
Depresszió	3,67	4,2

A krónikus fájdalom-szindróma

Fibromyalgia - komorbiditások

- Krónikus fájdalom-szindróma
- Alvászavar
- Depressio
- Krónikus fáradtság
- Szorongás
- Irritábilis colon szindróma

A fibromyalgiához társuló személyiségjegyek

- Külső kontroll
- „Tanult gyámoltalanság”
- Passzív-feladó megküzdési stratégiák
- Szorongásos készség

Ulcus duodeni

- Szorongásos hajlam, gyakori depresszió (larvált depresszió)
- Negatív önkép
- Alacsony stressztűrő képesség

Pszichoszociális tényezők reflux betegségben

- Szorongás, neuroticizmus
- Szomatizáció
- Karcinofóbia
- Negatív egészség-élmény
- Depresszió
- Szegényes szociális háló
- Kevéssé hatékony megküzdési stratégiák

Wiklund, Butler-Wheelhouse:
Scand J Gastroenterol Suppl 1996, 220: 94

NERD - komorbiditások

- Krónikus fájdalom-szindróma
- Alvászavar
- Depresszió
- Krónikus fáradtság
- Szorongás
- Irritábilis colon szindróma
- Egyéb gasztrointesztinális funkciózavarok

NERD betegek sajátosságai

- Nem megy szakemberhez
- Öngyógyszerelés, önterápia
- A következmények miatt kerül kezelésbe
- Többségében nők, fiatalabb korosztály, vékony testalkat

A NERD-hez társuló személyiségjegyek

- Külső kontroll
- „Tanult gyámoltalanság”
- Passzív-feladó megküzdési stratégiák
- Szorongásos készség

Colon irritabile – Colitis ulcerosa – Ileitis terminalis (Crohn)

- Neurotikus - fóbiás
személyiségvonások
- Kényszeres karakter („anális” karakter)
- Veszteségekkel szembeni érzékenység

Asthma bronchiale

- Fel nem dolgozott érzelmi traumák
- Anya-gyermek kapcsolat frusztrációja
- Függőség-igény
- Agressziógátlás

Egyéb tünetcsoportok

- Endokrin megbetegedések
  - hyperthyreosis, premenstruális distress
- Bőrbetegségek
  - Neurodermatitis, pruritus, urticaria
  - Psoriasis
- Urogenitális rendszer (dysuria)
- Evési zavarok
- Szexuális zavarok